

Szervezett bűnözés és Btk. kodifikáció

Absztrakt

Előadó:

Margittay-Mészáros Árpád
PhD hallgató
SZTE – ÁJTK

Konzulensek:

Prof. Dr. habil. Bodnár László PhD., CSc.
egyetemi tanár, SZTE – ÁJTK
Nemzetközi Jogi és Európa-jogi Tanszék
Dr. habil. Karsai Krisztina PhD.
egyetemi docens, SZTE – ÁJTK
Büntetőjogi és Büntető Eljárásjogi Tanszék

A szervezett bűnözés a társas bűnelkövetési alakzatok legsúlyosabb válfaja, mely a társadalomra való veszélyességet fokozza. Napjainkra a szervezett bűnözés nemzetközi méreteket öltött, mind nemzetközi jogi, mind európa-jogi szinten komoly erőfeszítéseket próbálnak elérni a szervezett bűnözés visszaszorítása, megelőzése és üldözése érdekében.

Szinte majdnem a nemzetközi jogközösség egésze képviseltette magát az Egyesült Nemzetek Diplomáciai Konferenciáján Palermóban, melynek keretében 2000. december 14. napján fogadták el az államok a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményt, melynek promulgációjára a 2006. évi CI. törvénnyel került sor. A konvenció alapvető kötelezettséget ró a részes államokra a szervezett bűnözői csoportban való részvétel, az elkövetésből származó jövedelmek tisztára mosásának és a korrupció bűncselekménnyé nyilvánítása, a jogi személyek felelőssége, az elkobzás, lefoglalás, a bűnügyi jogsegély vonatkozásában.

Az Európai Unió Tanácsa a korábbi harmadik pillér keretében elfogadott együttes fellépésekkel próbálta elősegíteni a szervezett bűnözés visszaszorítása érdekében tagállami szinten meghozandó intézkedéseket. A Tanács 2008. október 24. napján fogadta el a szervezett bűnözés elleni küzdelemről szóló 2008/841/IB számú kerethatározatot, mely 2010. május 11. napjáig terjedő határidővel kötelezte a tagállamokat, hogy az aktus előírásainak megfeleljenek.

A kerethatározat elsősorban a bűnszervezetben való részvételhez kapcsolódó bűncselekményeket, az ahhoz fűződő jogkövetkezményeket és a jogi személyek felelősségét, az azokkal szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedések irányait szabta meg. Másik fontos szabályozási terület a büntetőeljárások összehangolása, valamint a sértetti feljelentés követelményének hiánya, melynek értelmében a tagállamoknak implicite biztosítani kell a nyomozás, illetve a büntetőeljárás megindítását feljelentés hiányában is a területükön elkövetett, szervezett bűnözést érintő cselekményekkel kapcsolatban.

A bűnszervezet fogalmát a Btk. értelmező rendelkezései közé először az 1997. évi LXXIII. törvénnyel került be, a Btk. 137. § 8. pontja szerinti, jelenleg hatályos fogalmát a 2001. évi CXXI. számú törvény módosította. Korábban számos bűncselekmény sajátos különös részi minősítő körülménye volt a bűnszervezeti minősítés, mára azonban általános részi kérdéssé vált, a legszigorúbb jogkövetkezményeket az állami büntető jogpolitika a büntetési tétel felső határa, a végrehajtási fokozat megállapítása és egyes enyhítő szakaszok kizárása tekintetében a bűnszervezeti minősítésre irányozta elő. Az új Btk. kodifikációs tervezetének egyes általános részi rendelkezéseit elengedhetetlen az eddigi szabályozással egybevetni.